

VAD SÄGER BILDERNA?

Introduktion för läraren

Nyhetsjournalistik är inte bara text och fakta, man använder också bilder i stor utsträckning. Bilder, eller foton, är i sig en form av journalistik. De kan användas för att förstärka eller förtydliga ett budskap, redogöra för en händelse eller resultatet av en händelse, och de kan påverka våra känslor. Men man ska inte använda bilder på fel sätt i tidningen, de omfattas precis som skriven text av

publicitetsreglerna. Det innebär att även bilder måste vara korrekta och inte kränkande. De ska heller inte användas på ett sätt så att de vilsleder eller lurar läsaren, exempelvis genom bildmontage eller retuscherings.

Publicitetsreglerna finns hos [Medieombudsmannen](#).

Med utgångspunkt i en bildanalysmetod kan du som lärare prata med eleverna om vad de ser i en bild och vilka intryck de får, men utan att krångla till det för mycket. Hos UR finns en informativ film på dryga fyra minuter om att göra bildanalys: [UR Skola](#). Filmen är tänkt för högstadiet, men kan även fungera som inspiration för lärare.

En bildanalys kan göras i tre steg där man frågar sig: 1 – Vad ser jag i bilden? 2 – Vad känner jag när jag tittar på bilden? 3 – Vad är syftet med bilden?

Moment 1 – Se på bilder och analysera

Använd din dagstidning eller exempelvis *SvD Junior* att hämta journalistiska bilder från. Välj ut ett antal lämpliga bilder som används i förslagsvis en nyhetsartikel, ett personporträtt, ett reportage och från kultur- och nöjessidorna. Låt eleverna jobba i mindre grupper med en eller ett par bilder. Ställ en bildanalytisk fråga i taget och låt grupperna prata ihop sig, för att sedan förklara för övriga grupper.

Fråga 1: Vad ser ni i bilden? Låt eleverna beskriva bilderna så utförligt som möjligt för klassen utan att visa dem för kamraterna.

När eleverna beskrivit sina bilder för klasskamraterna kan de visa dem. Är det någon som ser något annat?

Fråga 2: Vad får ni för känsla när ni tittar på bilderna? Är det glada eller ledsna bilder? Blir ni nyfikna? Vad i bilden är det som får er att känna så? När grupperna har pratat om bilderna förklarar de för klassen.

Avsluta elevernas bildanalys med att prata om varför en bild har tagits och är med i tidningen.

Fråga 3: Varför tror ni att bilden är i tidningen? Vill man säga något, eller kanske sälja något?

Den tredje frågan kan vara svår för de yngre eleverna, och läraren kan behöva hjälpa till med att förklara vilket syfte bilder har i det journalistiska arbetet, och vilka villkor som gäller för bildjournalistik (*se ovan*).

Moment 2 – Leta egna bilder och analysera

Låt eleverna på egen hand leta efter bilder i tidningen, då de kan välja bilder som de av någon anledning fastnar för. Antingen enas grupperna om bilder och berättar för övriga klassen, eller så kan eleverna välja individuellt och redogöra i de mindre grupperna. De använder samma tre frågor som i förra momentet.

Källor och information

UR Skola, om att göra bildanalys: <https://urskola.se/Produkter/197518-Orka-plugga-Att-skriva-bildanalys>

Dagstidningar, samla in tidningar i tid för Tidningsveckan. Ofta går det att beställa klassuppsättningar av din lokaltidning, se om du hittar den på Mediekompass: <http://www.mediekompass.se/hitta-din-tidning/>